

Kohti laadukasta aikuistumisen tukea –raportin sekä Osallisuuden edellytykset ja niiden toteutuminen Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin –hankkeessa -julkaisutilaisuus

Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE) -hanke

Tanja Hirschovits-Gerz & Niina Weckroth

8.5.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

YEE –
lähellä nuoria,
valtakunnallisesti
vaikuttava

www.thl.fi/yee

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin (YEE) –hanke 12/2020-5/2023

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kuvituskuva: Julia Varala

Julkaisut

- Inkinen, Helena & Lorentz, Roosa & Nortamo, Fanny (2023) Osallisuuden edellytykset ja niiden toteutuminen Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin –hankkeessa. Tulossa Pesäpuu ry:n verkkosivuille.
- Hirschovits-Gerz, Tanja & Heino, Tarja & Laine, Terhi & Weckroth Niina (toim.) (2023) Kohti laadukasta aikuistumisen tukea. Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin -hankkeen loppuraportti.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-078-1>

Kuvituskuva Julia Varala

Kuvituskuva Julia Varala

#

#jälkihuolto

#kotoutuminen

#YEEhanke

#aikuistumisentuki

Tilit

Twitter

@tanja_hg

Instagram

YEEnuoret

Nettisivut

www.thl.fi/yee

YEE-hankkeessa tavoitteena ollut

1. Kohderyhmän nuorten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutuminen
2. Tietopohjan kokoaminen lastensuojelun jälkihuollon ja kotouttamislain mukaisten tukipalveluiden tilasta kehittämistyön tueksi
3. Nuorten tarpeisiin vastaavien, integroitujen palvelu- ja toimintamallien kehittäminen
4. Monialaisen yhteistoiminnan vahvistaminen

JULKAISU: Kohti laadukasta aikuistumisen tukea – Yhdessä aikuisuuteen – -raportin esittelyä

Tanja Hirschovits-Gerz

Tarja Heino

Terhi Laine

Niina Weckroth

(toim.)

[Julkaisun pysyvä osoite](#)
[Julkarissa](#)

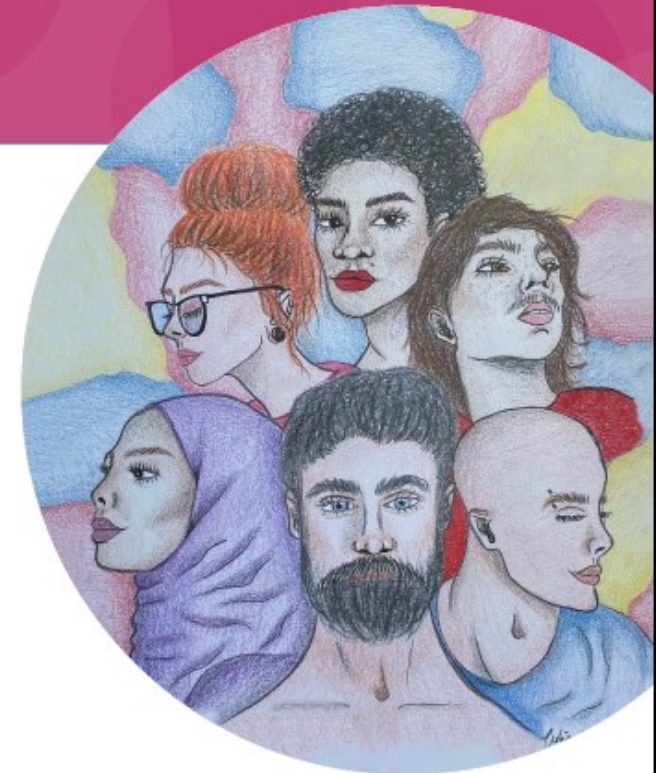
Diakonissa-
laitos

Kohti laadukasta aikuistumisen tukea

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä eteenpäin
-hankkeen loppuraportti

Tanja Hirschovits-Gerz
Tarja Heino
Terhi Laine
Niina Weckroth
(toim.)

RAPORTTI 5/2023

Kohti laadukasta aikuistumisen tukea – Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin –hankkeen loppujulkaisu

Kuvituskuva Julia Varala

4 toimittajaa

19 kirjoittajaa

290 Sivuja

Neljä osaa

20 artikkelia

Asiaa periaatteista kehittämisen käytäntöihin ja konkreettisiin toimenpide-ehdotuksiin aikuistumisen tuen uudistamiseksi.

OSA I. LÄHTÖKOHDAT AIKUISTUMISEN TUEN UUDISTAMISEEN

Nuoret, palveluiden kehittämistarpeet ja uudistamista ohjaavat periaatteet

Uudistamista ohjaavat periaatteet

Ihmisoikeustyötä

Tietopohja

Yhteensovittava
johtaminen

Osallisuus

Tuki arkeen

Monialainen
osaaminen

Ihmisoikeustyötä

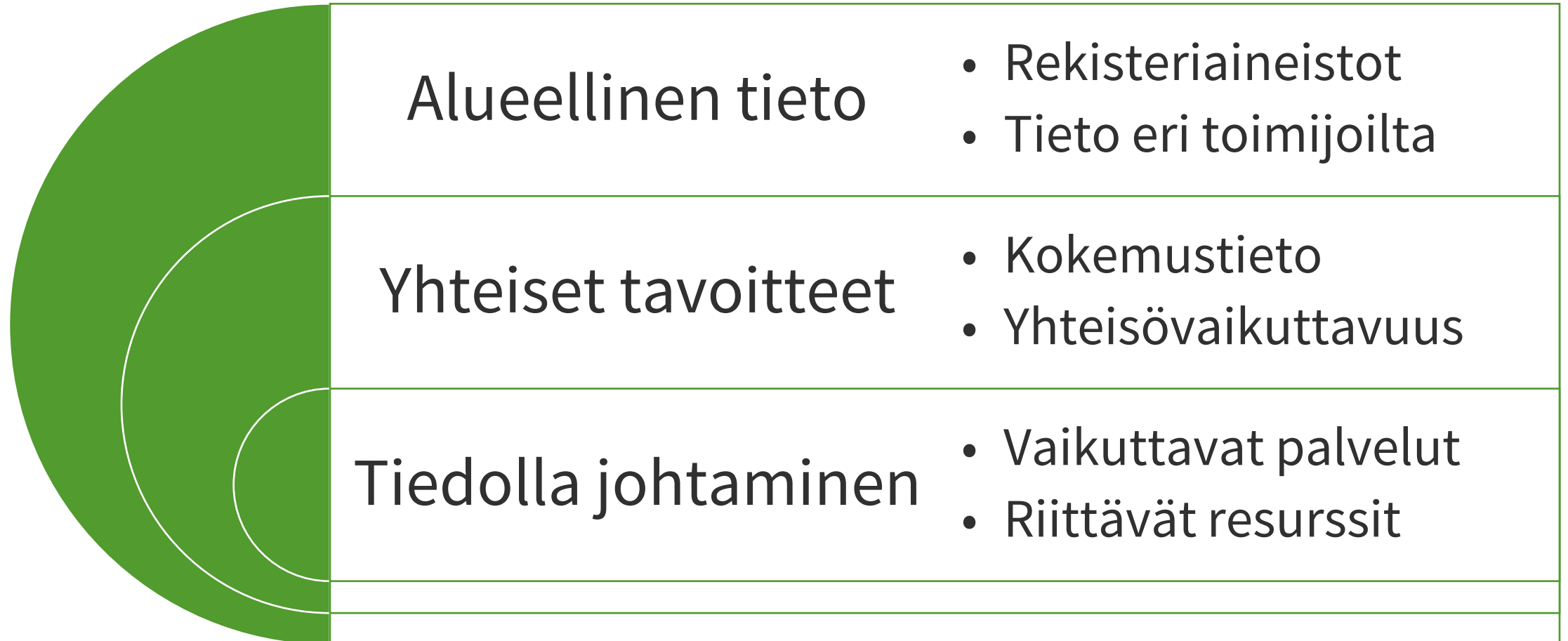
Yksilötyö

- Oikeus työhön, opetukseen, välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon
- Oikeus sosiaaliturvaan sekä riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin.

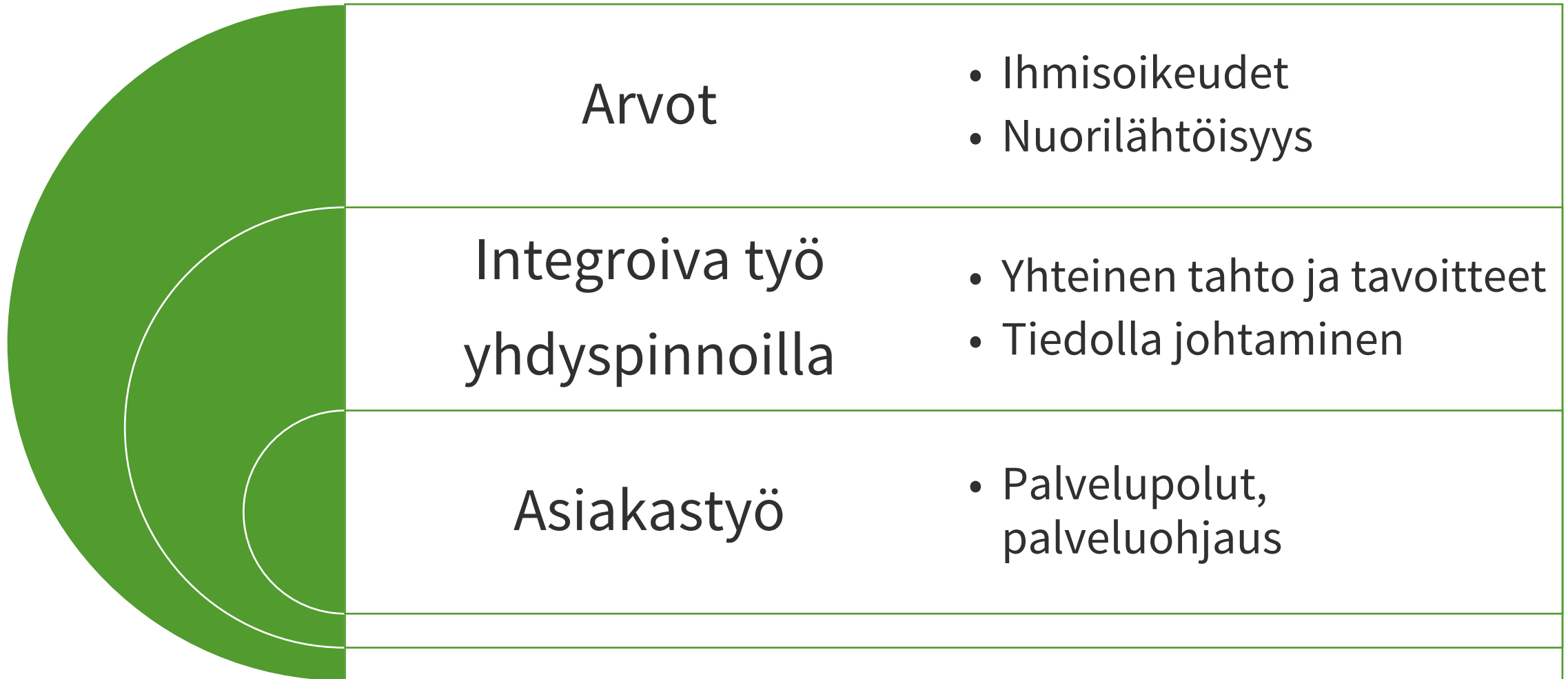
Yhteisötyö

- Oikeus elää harmonisessa ja yhteenkuuluvassa yhteisössä.
- Oikeus elää ympäristössä, jossa on tulevaisuus.

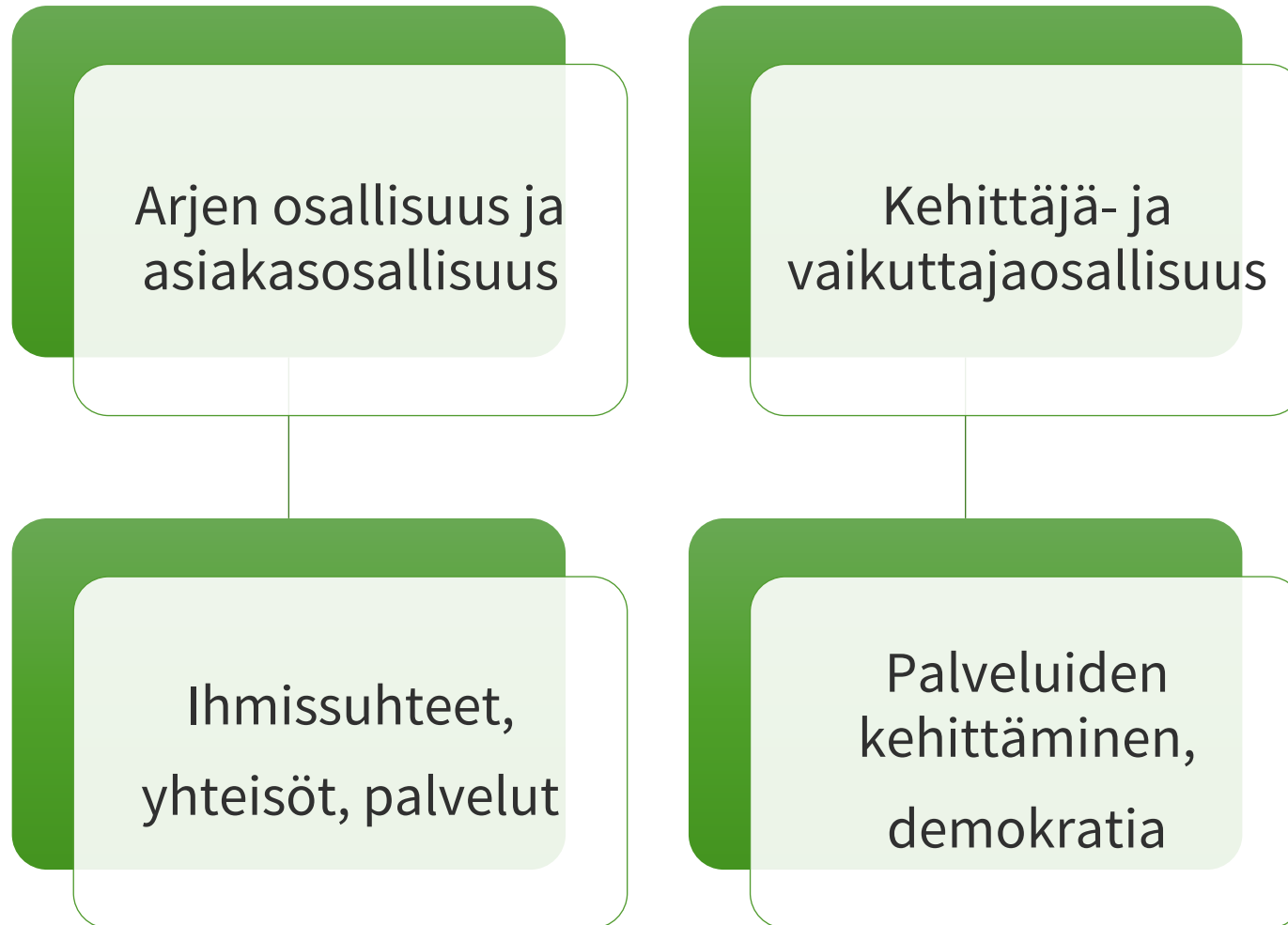
Kattava tietopohja

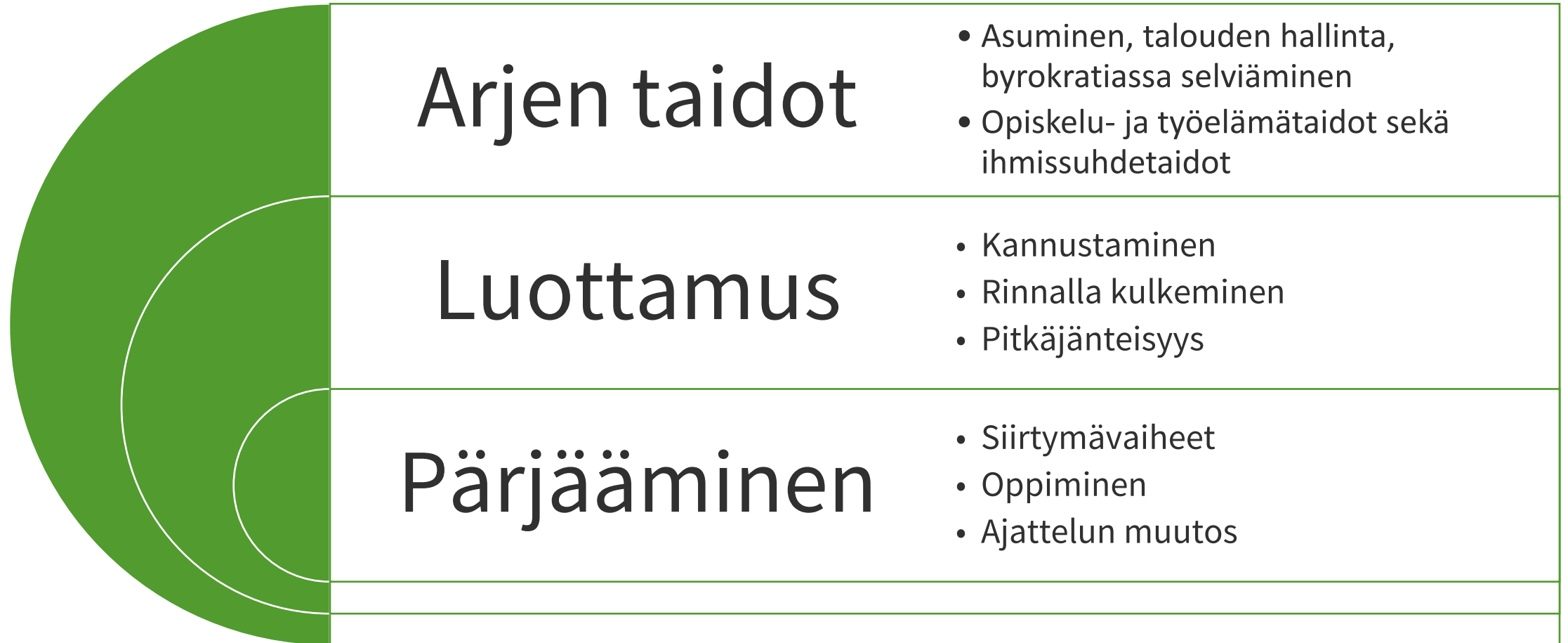
Dialoginen ja yhteensovittava muutosjohtaminen

Osallisuus perus- ja ihmisoikeutena

Arjen tuki

Monialainen osaaminen

Työntekijätaso

- Nuorten tarve määrittää työntekijöiden osaamisen tarpeen
- Traumaosaaminen

Tiimi- ja verkostotaso

- Systeminen työ
- Integroidut tiimit
- Verkosto-osaaminen

OSA II.

AIKUISTUMISEN TUEN SISÄLLÖLLINEN KEHITTÄMINEN

Artikkelikokoelma

- 1. nuorten oikeuksien, osallisuuden ja yhdenvertaisen kohtelun vahvistaminen
- 2. luotettava tieto on kehittämistyön perusta
- 3. yhteen sovitettut käytännöt luodaan yhteistyössä
- 4. osaamisen vahvistamista ja yhdessä oppimista
- 5. viestinnällä vaikuttamista

Kuvituskuva Julia Varala

1. Nuorten oikeuksien, osallisuuden ja yhdenvertaisen kohtelun vahvistaminen

- Hyvinvointipalveluiden on ansaittava nuorten luottamus
- Sukupuolen yhdenvertaisuuden toteutumiseen on matkaa
- Matalan kynnyksen kohtaamistoiminnasta kehittäjäryhmiin ja kokemusasiantuntijakoulutukseen
- Tukea vanhemmuuteen vertaisryhmässä – suunnittelusta käynnistämisen haasteisiin
- Osallistavaa demokratiaa: kansalaistoiminta ja vaikuttamistyö nuorten aikuisten Olohuoneella
- Nuorten esiin nostamien aikuistumiseen liittyvien ilmiöiden tarkastelua sarjakuvan keinoin

Kuvituskuva Julia Varala

2. Luotettava tieto on kehittämistyön perusta

- Tieto vaikutuksista ja vaikuttavuudesta auttaa päätöksentekoa
- Lastensuojelun jälkihuollon johto kaipaa vertaisreflektiota
- Asiakasseurannasta tiedolla johtamiseen, resurssien ja osaamisen allokoointiin
- Näkemyksiä aikuistumisen tuen haasteista ja hyvistä käytännöistä

3. Yhteen sovitetut käytännöt luodaan yhteistyössä

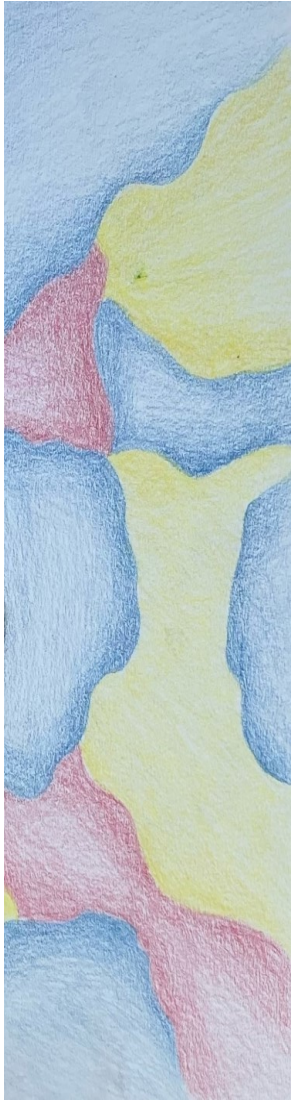
- Aikuistumisen tuki järjestetään verkostoivalla ja palveluita yhteensovittavalla työllä
- Asiakassuunnitelma aikuistumisen tueksi
- Palvelupolku jälkihuollon asiakassuunnitelmatyössä
- Arkivalmennus ja eri toimijoiden integroiva yhteistyö tukee lastensuojelun jälkihuoltoon oikeutettuja nuoria
- Olohuone tarjoaa yhteisön ilman huoltajaa tulleille nuorille
- Lastensuojelun jälkihuolto ja Kelan yhteensovitettu palvelu

4. osaamisen vahvistamista ja yhdessä oppimista

- Aikuistumisen tuen erityisosaaminen vaatii jatkuvaa osaamisen vahvistamista
- Systemisen työn koulutusprosessi
- Traumatietoista työtettä tulee vahvistaa ilman huoltajaa tulleiden nuorten kohtaamisessa

5. viestinnällä vaikuttamista

- YEE-hanke tuotti ohjeita, esitteitä ja malleja
- YEE-hankkeen julkaisuja

Kuvituskuva Julia Varala

OSA III. KONSORTIOHANKKESSA YHDESSÄ KEHITTÄMINEN TUOTTAA ENEMMÄN KUIN OSIENSA SUMMAN

Tavoitteista totta – YEE-hankkeen toteutumisen arviointia

Hanke toteutui muuttuvassa toimintaympäristössä

YEE-hanke

Panokset

Aikaa 12/2020 – 5/2023
Budjetti 1,750 milj.€, josta
Euroopan sosiaalirahaston
rahoitusta 80 %.

Yhteensä

301 HTKK

25 asiantuntijaa

4 organisaatiota yhdessä

Suuri määrä

sidosryhmätoijoita

Tulokset

Tuotokset

Vaikutukset

Tuloksia, YEE-hankkeen volyyymiä

Ammattilaisia mukana kaikista Manner-Suomen maakunnista

n.230 nuorta, n. 200 aloituslomaketta

Alueellista kehittämistyötä 6 maakunnassa, >25 kunnassa

200 ammattilaista Yhteiskehittämässä alueilla

>2000 osallistui muihin tilaisuuksiin, joissa YEE-hankkeen asiantuntijanosta

>3000 osallistui YEE-hankkeen omiin tilaisuuksiin

>120 ilman huoltajaa maahan alaikäisenä tullutta nuorta Olohuoneella

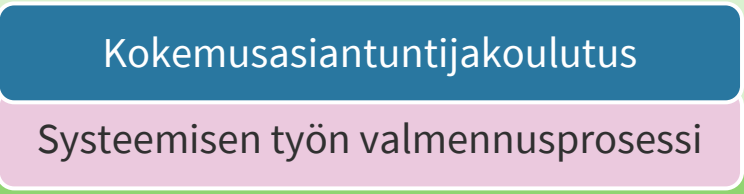
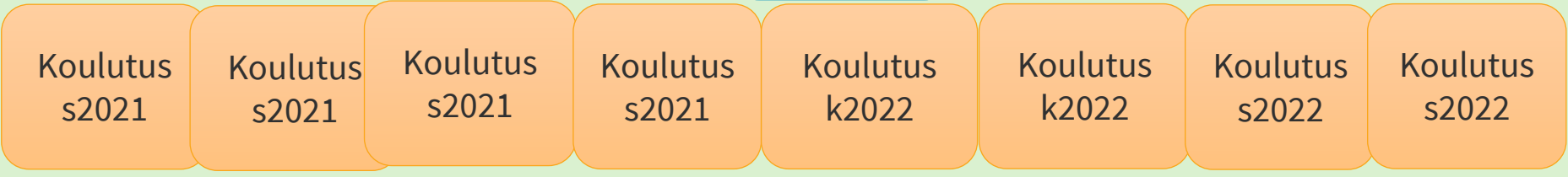
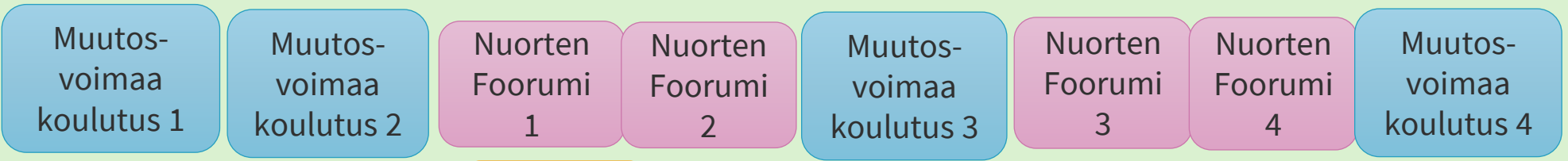
35 nuorta intensiivisessä lastensuojelun jälkihuollon tuessa

38 (57) osallistui lastensuojelun jälkihuollon ryhmätoimintoihin

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tuloksia, tuotoksia - hankkeen keskeiset tilaisuudet

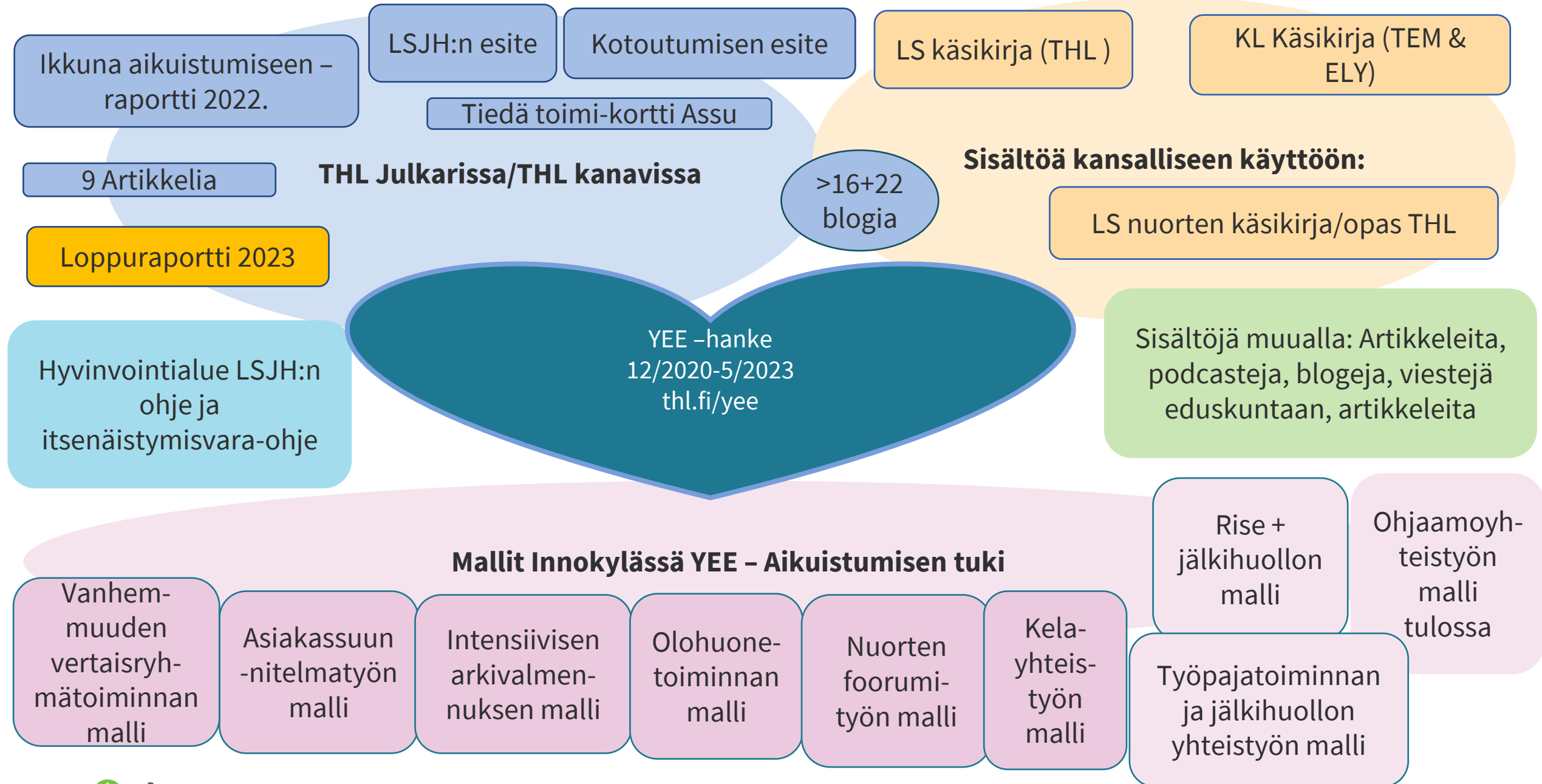

Kuntakierrokset ja alueelliset verkostoivat tilaisuudet ja verkostotyö

Valtakunnallinen verkostoiva työ ja tilaisuudet

Tuloksia, vaikutuksia, vaikuttamista laadukkaana aikuistumisen tuen toteuttamiseksi - tietoa, ohjeita ja mallinnuksia

YEE-hanke aikuistumisen tukea kehittämässä

Panokset

Tulokset

Tuotokset

Vaikutukset

- Palautteen mukaan nuoret saivat kokemuksia tuesta ja avusta, yhteisöllisyydestä ja vertaisuudesta sekä vaikuttamistyöstä.
- Ammatillaiset kokivat hyötynensä yhteisistä tilaisuuksista ja yhteiskehittämisen prosesseista.
- Hankkeen tuotokset otettiin käyttöön hyvinvointialueella.
- Mallinnuksia levitetty ja niitä on hyödynnetty osallistujien kertomana.
- Tietoa on viety Lastensuojelun käsikirjaan, Kotoutumisen käsikirjaan, lain valmisteluun ja eduskuntaan hallitusohjelman vauhdittamiseksi.

Vaikuttavuus: Nuorten tietoisuus oikeuksistaan vahvistuu, osallisuus ja yhdenvertaisuus toteutuvat. Nuorten pärjäävyys vahvistuu laadukkaalla aikuistumisen tuella. Työ- ja toimintakulttuuri muodostuu nuorilähtöiseksi, palveluita johdetaan tiedolla ja ohjeilla.

OSA IV. LOPUKSI – Ehdotuksia ja katse tulevaan

Ehdotuksia

- Aikuistumisen tuen kokonaisuudistuksesta säädetään lailla.
- Valmistelu kuitenkin edellyttää, että asia otetaan seuraavan hallituksen hallitusohjelmaan.
- Tulevalle hallituskaudelle 2023–2027 tarvitaan kansallinen Aikuistumisen tuen ohjelma.
- Ohjelma laaditaan ministeriöiden välisenä yhteistyönä STM:n johdolla ja yhdessä aikuistumisen parissa toimivien asiantuntijoiden ja nuorten kanssa.

Aikuistumisen tuen kokonaisuudistus vaatii tekoja kaikilla tasoilla

- **Hyvinvointialueille** tarvitaan aikuistumisen tuen koordinaattorakenne tukemaan systemaattista yhteistoimintaa eri sektoreiden välillä.
- Alueilla on hyvin toimivia palveluja aikuistumisen tukeen.
- Haastavimpiin riskitilanteisiin ja kasautuneisiin pitkäkestoisiin tarpeisiin löytyy ratkaisuja paikallisesti, kun niitä haetaan yhteistoiminnallisesti, luomalla kumppanuuksia ja rakentamalla ns. palveluekosysteemejä
- Aikuistumisen tuen kokonaisuuteen nostetaan nykyistä vahvemmin sote-palveluiden lisäksi myös kuntien järjestämisvastuulla oleva työ kuten nuorisotyö ja sivistystoimi sekä uusia vaikuttavia menetelmiä
- Tämä monialainen toiminnan koonti ja ohjaus edellyttää alueellisen koordinaattorin työpanosta ja toiminnan vaikutusten seuranta.

Aikuistumisen tuki

1

Kaikki nuoret aikuiset

- Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille

2

Riskitilanteessa olevat nuoret

- +Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille
- + kohdennettu tuki

3

Vahvaa tukea tarvitsevat nuoret

- +Palvelut kaikille ikäryhmän nuorille
- +kohdennettu tuki
- +Monialainen, intensiivinen ja koordinoitu tuki

Aikuistumisen
pitkäjänteinen
tuki ja palvelut
nuoren
muuttuvien
tarpeiden
mukaan
joustavasti.

Paikannetuista haasteista ratkaisuehdotuksiin

- Olemme paikantaneet ongelmakohtia ja toiminnan aukkopaikkoja sekä myös koonneet joukon **nuorilähtöisiä ja konkreettisia ehdotuksia** aikuistumisen tuen ja palveluiden kehittämiseksi.
- Esitetyillä toimenpiteillä pyritään siihen, että ketään nuorta ei jätetä ja että jokaisen yhdenvertainen osallisuus voidaan ottaa huomioon, kun rakennetaan **inhimillisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää lähiyhteisöä ja globaalia Suomea.**

Aikuistumisen tuen visio: nuori ja hänen läheisensä voivat luottaa, että aikuistumisen tuki järjestyy ja että se on vaikuttavaa

1

Jokainen nuori ja hänen läheisensä kohdataan ainutkertaisina, ja he ovat aidosti osallisia ja tulevat kuulluiksi ja kunnioitetuiksi.

2

Palvelujärjestelmä toimii kokonaisuutena ja vastaa nuoren ja hänen läheistensä tarpeisiin oikea-aikaisesti.

3

Aikuistumisen tuki toteuttaa ihmisoikeuksia, sen menettelyt ovat läpinäkyviä ja ymmärrettäviä ja oikeusturva toteutuu.

4

Aikuistumisen tuessa on riittävästi osaavia ja hyvinvoivia työntekijöitä, jotka tekevät työtään asiakkaiden oikeuksia kunnioittavalla ja eettisesti kestäväällä tavalla.

5

Aikuistumisen tukea ohjataan ja valvotaan tehokkaasti, ja tähän on riittävä tietopohja ja resursointi.

Yhteystiedot www.thl.fi/ye ad 31.5.2023

- Tanja Hirschovits-Gerz, projektipäällikkö,
tanja.hirschovits-gerz(at)thl.fi, THL
Hankepäällikkö, SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa –
koordinaatiohanke 2/2023 alkaen. (Yhteystiedot säilyvät ennallaan)
- Niina Weckroth, projektikoordinaattori,
niina.weckroth(at)thl.fi, THL
Hankekoordinaattori, SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa –
koordinaatiohanke 6/2023 alkaen. (Yhteystiedot säilyvät ennallaan)
- Terhi Laine, asiantuntija, YEE-hanke, johtaja Vamos-
toiminta, Diakonissalaitos
- Tarja Heino, tutkimusprofessori, emerita, THL

Diakonissa-
laitos

Kuvituskuva Julia Varala

YEE –
lähellä nuoria,
valtakunnallisesti
vaikuttava

www.thl.fi/yee

Yhdessä aikuisuuteen – Elämässä Eteenpäin (YEE) -hanke

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Kuvituskuva: Julia Varala